

SCENARIUSZ 1

Dzieci i młodzież wobec kryzysu migracyjnego

(wg koncepcji Danuty Cyrulik)

Przedmiot nauczania lub nazwa zajęć pozalekcyjnych, w ramach których ma być realizowany scenariusz: *lekcja wychowawcza*

1. Adresaci lekcji (wiek, klasa) - *16 lat, klasa 2 lub 3 liceum*

2. Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Zwiększenie świadomości uczniów na temat znaczenia dobrostanu psychicznego młodzieży migrującej w czasie wojennego kryzysu migracyjnego oraz rozwinięcie umiejętności wsparcia rówieśników dotkniętych tym problemem.

Cele szczegółowe:

- Uczniowie zrozumieją wpływ wojennego kryzysu migracyjnego na psychikę młodzieży.
- Uczniowie poznają podstawowe terminy takie PTSD, zaburzenia somatyczne, problemy adaptacyjne
- Uczniowie nauczą się, jak rozpoznawać objawy problemów psychicznych u siebie i rówieśników.
- Uczniowie dowiedzą się, jak mogą pomóc w zachowaniu dobrostanu psychicznego swoim rówieśnikom, którzy doświadczyli migracji z powodu wojny.
- Uczniowie poznają organizacje i instytucje, do których mogą się zwrócić po pomoc

3. Metody pracy

- burza mózgów przeprowadzona w programie *menti.com*
- praca w parach
- praca w grupach
- dyskusja
- studium przypadku
- karty refleksji

4. Spis pomocy dydaktycznych, które mają być wykorzystane do przeprowadzenia lekcji

- nagranie z serwisu *youtube*
- karty pracy z cytatami z raportu *Unicef*
- prezentacja wykonana w programie *Canva*

5. Przebieg lekcji z podziałem na część wstępną, część główną i część końcową oraz ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

Część lekcji	Czynności	Czas
--------------	-----------	------

<p>Część wstępna</p>	<p>1. Powitanie uczniów i wprowadzenie do tematu: Nauczyciel wita uczniów, przedstawia temat lekcji oraz wyjaśnia, dlaczego jest to ważny aspekt w kontekście współczesnych wydarzeń. Zwraca uwagę na to, jak wojny i migracje mogą wpływać na psychikę dzieci i młodzieży.</p> <p>2. Obejrzenie nagrania: Nauczyciel prezentuje uczniom krótkie nagranie wideo ukazujące stan szkół w Ukrainie oraz warunki mieszkalne w czasie wojennego kryzysu. Film ma na celu przybliżenie uczniom realiów, z jakimi muszą się mierzyć młodzi ludzie zmuszeni do emigracji z powodu wojny.</p> <p>3. Praca w parach Po obejrzeniu nagrania video uczniowie pracują w parach lub małych grupach, aby omówić swoje refleksje i odpowiedzieć na wyświetlone w prezentacji pytania: Jakie emocje wywołało w was to nagranie? (Celem pytania jest zachęcenie uczniów do wyrażenia swoich uczuć i refleksji na temat tego, co zobaczyli). Dlaczego młodzież w Ukrainie często nie ma innej opcji, jak tylko opuścić swój kraj? (Uczniowie mają zrozumieć, że przymusowa migracja nie jest wyborem, lecz koniecznością wynikającą z trudnych warunków życia w kraju objętym wojną.) Jakie wyzwania mogą napotkać młodzi ludzie opuszczający swój kraj w wyniku wojny? (Nauczyciel może wskazać na problemy z adaptacją w nowym kraju, barierą językową, brakiem stabilności czy traumatycznym przeżyciem). Jak migracja wpłynęła na edukację tych młodych ludzi?(Pytanie ma na celu refleksję nad przerwami w edukacji, różnicami w systemach nauczania oraz trudnościami w kontynuowaniu nauki w obcym kraju).</p>	<p>Ok. 10 min.</p>
<p>Część główna</p>	<p>Burza mózgów</p> <p>Nauczyciel prosi uczniów o wyciągnięcie telefonów komórkowych za pomocą których będą brać udział w burzy mózgów. Uczniowie, używając telefonów, wchodzą na stronę <i>menti.com</i> i wpisują kod wyświetlony w prezentacji. Następnie zadaniem uczniów jest odpowiedź na pytanie:</p> <p>Jakie mogą być skutki dla zdrowia psychicznego młodej osoby, która straciła swoje bezpieczeństwo i musiała opuścić ojczyznę?</p>	<p>20 min.</p>

	<p>Uczniowie wpisują do 3 haseł dotyczących wpływu wojny i przymusowej migracji na zdrowie psychiczne młodzieży. Po 3 minutach, nauczyciel omawia wspólnie z uczniami wpisane hasła oraz uzupełnia w miarę potrzeby wypowiedzi uczniów o zagadnienia takie jak: PTSD (zespół stresu pourazowego), lęk, depresja, problemy adaptacyjne, zaburzenia snu, trudności w koncentracji i nauce, zaburzenia somatyczne. Zadaniem nauczyciela jest wy tłumaczenie poszczególnych zagadnień lub podanie przykładów, tak by uczniowie wiedzieli o znaczeniu poszczególnych terminów.</p> <p>2. Praca w grupach - Studium przypadku: Uczniowie zostają podzieleni na 4-5 osobowe grupy. Każda grupa otrzymuje kartę pracy z krótkim cytatem młodej osoby, która doświadczyła migracji z powodu wojny (cytaty zostały skopiowane z raportu <i>Unicef</i>). Zadaniem grup jest:</p> <p>☒ zidentyfikowanie problemów psychicznych, z jakimi może się zmagać osoba z opisu na podstawie poprzedniego ćwiczenia.</p> <p>Po 5 minutach grupy prezentują swoje wyniki.</p> <p>3. Dyskusja - Jak wspierać rówieśników? : Po prezentacjach grup nauczyciel moderuje dyskusję na temat sposobów wspierania rówieśników, którzy doświadczyli traumy wojennej i migracyjnej. Uczniowie mogą dzielić się swoimi spostrzeżeniami, a nauczyciel nakierowuje uczniów jeśli zajdzie taka potrzeba poprzez zadawanie dodatkowych pytań:</p> <p>Jakie działania mogłyby pomóc rówieśnikom poczuć się bardziej akceptowanymi i mile widzianymi w nowej szkole? (np. organizacja spotkania integracyjnego, zajęcia pozalekcyjne –gry sportowe, warsztaty)</p> <p>Co możemy zrobić, aby osoby doświadczające traumy mogły poczuć się bezpieczniej? (np. stworzenie atmosfery bez oceniania, unikanie trudnych tematów, oferowanie wsparcia)</p> <p>W jaki sposób możemy wspierać rówieśników, którzy mogą nie mówić jeszcze dobrze po polsku? (np. pomoc w nauce języka)</p> <p>Jak możemy pokazać rówieśnikom, że ich doświadczenia są dla nas ważne i że ich słuchamy? (np. wysłuchanie bez przerywania, okazanie empatii)</p>	
Cześć końcowa	1. Karty refleksji	Ok. 15 min.

	<p>Uczniowie otrzymują karty, na których zapisują trzy rzeczy, które zapamiętali z lekcji, oraz jedno pytanie, które nadal mają. Karty mogą być anonimowe, co pozwoli na szczere odpowiedzi a nauczycielowi da wgląd do oceny zrozumienia tematu. Uczniowie mają 4 minuty na uzupełnienie kart.</p> <p>Po podanym przez nauczyciela czasie, karty zostają zebrane. Nauczyciel czyta refleksje uczniów oraz odpowiada na zadane pytania.</p> <p>2. Zakończenie zajęć</p> <p>Nauczyciel dziękuje uczniom za udział w zajęciach, podsumowuje najważniejsze kwestie poruszone na lekcji, podkreślając rolę młodzieży w tworzeniu wspierającego środowiska dla rówieśników z doświadczeniem wojennym. Wskazuje również na możliwość zwrócenia się po pomoc do profesjonalistów i organizacji, jeśli zajdzie taka potrzeba.</p>	
--	--	--

6. Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza lekcji

- raport Unicef:
<https://www.unicef.org/eca/media/32336/file/Raport%20%E2%80%9EBez%20w%C4%85tpienia%20jest%20tu%20fajnie;%20ale%20prawdziwy%20dom,%20to%20w%C5%82asny%20dom...%E2%80%9D.pdf>
- video, które nauczyciel odtwarza od 1:47-2:26
<https://www.youtube.com/watch?v=Y1Bm9gVnbXA>
- Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp. (opcjonalnie). Pliki proszę dołączyć do formularza zgłoszeniowego.
 - prezentacja wykonana w programie *Canva* (do samodzielnego utworzenia)
 - karty pracy z cytatami
 - karty refleksji
 - Lista cytatów z raportu *Unicef*:
 - ✓ „W Ukrainie nie mam już nic [...] Moje gimnazjum zostało doszczętnie spalone. A niedawno również przyroda została zniszczona [przez atak na tamę w Kachowce]. Cóż można powiedzieć? Miałem jednego przyjaciela. W jakiś sposób nasz kontakt się urwał. Było trzech przyjaciół, jeden z [nazwa miasta], dwóch z [nazwa miasta]. Jeden został zastrzelony, drugi zaginął. A [ten] z [nazwa miasta] - bomba wleciała prosto do jego mieszkania". (V, chłopiec z Ukrainy, 15 lat).
 - ✓ W: „Jest tu fajnie, bez wątplenia... ale prawdziwy dom, to własny dom. W domu się mieszka i tęsknisz za nim, nawet gdy nie ma powodu zaprzeczyć, że tutaj [też] jest dobrze". E: „To nie ta sama atmosfera...". W: „Mieszkasz tam długo i wszystko jest znajome. Pamiętasz, jak siedziałś pod tym drzewem, w tym parku, pod tamtym drzewem, gdzie się bawiłaś i jeździłaś na rowerze, cokolwiek.., że w tym miejscu się

przewróciłaś. Tam masz znajomych, przyjaciół". (W, dziewczynka, 15 lat; E, dziewczynka, 16 lat; obie z Ukrainy)

- ✓ „Jesteś za granicą w bezpiecznym miejscu, a twój ojciec jest w strefie bezpieczeństwa i nie wiesz, co może się z nim w każdej chwili stać, czy wróci do domu; i nie ma z nim kontaktu." (dziewczynka z Ukrainy, 15 lat)
- ✓ „Kiedy się tu przeprowadziłam, byłam bardzo samotna, ponieważ przyjechałam tu sama. Przez pierwsze sześć miesięcy, moja mama była ciągle w Ukrainie, mój tata też. Mieszkałam z siostrą. To było bardzo trudne, ponieważ ona często pracowała, a ja czułam się bardzo samotna, bo nie miałam przyjaciół. Moi przyjaciele z Ukrainy przestali ze mną rozmawiać, ponieważ nie powiedziałam im, że wyjeżdżam. Byli wtedy na mnie bardzo źli. To był dla mnie bardzo trudny czas". (D, dziewczyna z Ukrainy, 13 lat)
- ✓ S: „Najlepszą rzeczą do robienia w Polsce jest spanie. Ja ciągle śpię". A: „I jedzenie". S: „Zawsze myślę, [że] w przyszłości wrócę do domu, na 100%. [Przecież] wrócę latem, więc po co mam tu cokolwiek robić? Po co mam cokolwiek zaczynać, po co mi w ogóle ten język polski, po co w ogóle się go uczyć. Skoro i tak wrócę do domu. Ale rozumiem, że mogę nie wrócić. I może zostanę tutaj. I będę spała całymi dniami". (S, dziewczyna, 16 lat; A, dziewczyna, 16 lat; obie z Ukrainy).

Karta refleksji

Trzy rzeczy, które zapamiętałeś z lekcji:

1.

2.

3.

Jeśli nurtuje Cię jakieś pytanie,
możesz go zadać tutaj:
